

PODCHWYCIĆ (24) *vb pf*

podchwycić (24), [**podfycić**].

o jasne.

inf podchwycić (9). ◇ *fut* 3 sg podchwyci (1). ◇ *praet* 3 sg m podchwycił (1). ◇ *con* 3 sg m by podchwyci(e)ł (1). ◇ 1 pl m pers bychmy podchwycili (1). ◇ 3 pl m pers by podchwycili (9). ◇ *con praet* 3 pl m pers by byli podchwycili (1). ◇ *impers con* by podchwyc(o)no (1).

Sł stp, Cn brak, Linde także XVII – XVIII w.

1. [*Chwycić, pojąć* [kogo z czym]: Dał Niemcowi kiścieniem, [...] Podchwycił go wnet z zbroją, tak hersta z łupami Przyniósł do swoich *StryjPoczqt* 271.]

2. *Podstępnie zawładnąć; praevenire PolAnt* (3) :

a. *Pojąć podstępnie [kogo]* (2) : *WróbŻołt* N8v; á gdzie się nie nadzieiefz podchwyci cię y wczynić co złego. *BudBib Eccli* 19/24.

b. *Uzyskać podstępnie [co]* (1) : [*Ezaw o Jakubie:*] bo mię to iuz drugi raz podfzedł/ pirworodność mi pirwey wzyął/ teraz błogofławieńftwo podchwycił. *BielKron* 14v.

3. *Przylapać kogoś na czymś złym, zwłaszcza na błędzie; capere Vulg; illagquare PolAnt* [*w tym: kogo* (18), *co* (2) (*w przen*); *ó czym* (19)] (21) : yeden drugiego sye strzeze, yeden drugiego [...] rad by wczym podchwicziel *LibLeg* 9/54; *LubPs* bb3v; iż wżyfcy tego byli bárzo pilni/ áby go byli w iákicy omyłce podchwycili. *RejPos* 225, 225, 251; *CzechRozm* 254.

podchwycić czym (1): W dziwnych rzeczach ták frodze ná wffem mye kuśili/ By mye iáką chytróscyą zdradnye podchwycili *LubPs* I3.

Zwrot: »podchwycić w mowie, w słowie« = *capere in sermone a. in verbo Vulg; illaqueare in sermone PolAnt* [*szyk zmienny*] (5:3): *WróbŻołt* 1f6v; *Leop Eccl* 5/14, *Matth* 22/15; *BibRadz Matth* 22/15; Orator in dicendo tectus, Którego trudno podchwycić w yego słowiech. *Mącz* 442a; Tedy odfzedfzy Pháryzeufzowie/ rádzili się iákoby go podchwycili w mowie. *WujNT Matth* 22/15, *Mar* 12/13, *Luc* 20/20; [Potem podftrzegaiąc go [*doktorowie Jezusa*] pośłali knięmu zdráicie (*marg*) podfytacze abo fpięgierze (–) [...] / aby go w mowie podfycili [*ut caperent eius sermonem (–) in sermone*] *MurzNT Luc* 20/20; *SkarKaz* 431 (*Linde*)].

Szeregi: »podchwycić i osoczyć« (1): myślili czały dzień próżności y zdrady A zaby nie w czym podchwycić y ofoczyć mogli. *WróbŻołt* 37/13.

»podstąpić a podchwycić« (1): á [*faryzeusz*] chciał go [*Chrystusa*] podfłtąpić á podchwycić w iákich omyłkach iego. *RejPos* 209v.

»uwinić a podchwycić« (1): iż się bárzo Licemiernicy fłaráli [...] / áby byli mogli w czym wwinąć á podchwycić Páná náłzego *RejPos* 250v.

W przen (2) : *RejPs* 83; Iák ci co fye náfádziłi ná fpráwiedliwego/ Aby w czym mogli podchwycić wierną duffę yego *LubPs* V4.

a. *Wyjść z kontekstu czyjeś słowa, aby je złośliwie zinterpretować* (1) : [*Pismo Święte*] chociaż Chriśtułá pánem y Bogiem názywa: przedsię oycu iego miłemu/ tey czći nie vwłacza: Ale może tu kto podchwycić y fpytać? To wy tedy dwu Bogu wyznawacie. *NiemObr* 100.

Synonimy: 1. *jąć, poimać, pojąć, ująć*; 3. *podstąpić*.

Formacje współrdzenne cf CHWATAĆ.

Cf **PODCHWYCENIE, PODCHWYCON, PODCHYCIĆ**

AW, KW